

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

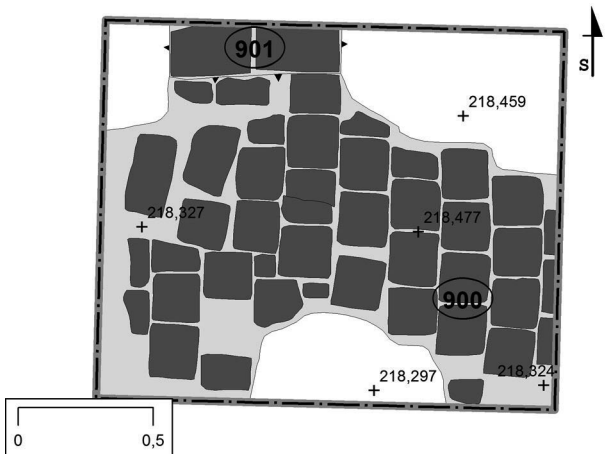
Resumé

Bučovice (Bez. Vyškov), Zámek č. p. 1. Mittelalter, Neuzeit. Kirche, Schloss. Rettungsgrabung.

Obr. 15. Bučovice, lokalizace sond v rámci areálu zámku.

Abb. 15. Bučovice, Lokalisierung der Grabungstelle.

Obr. 16. Bučovice, půdorys zachycených podlah v sondě S1.

Abb. 16. Bučovice, Lageplan sonde S1.

BÝŠKOVICE (OKR. PŘEROV)

„Intravilán“. Středověk, Novověk. Osídlení. Záchraný archeologický výzkum.

V souvislosti s výkopovými pracemi realizovanými v rámci investiční akce „Stavební úpravy vodovodu v obci Býškovice“ byl v měsících dubnu a květnu 2016 proveden záchraný archeologický výzkum formou dohledu. Pozitivní archeologické situace byly stavbou zachyceny a následně dokumentovány v centrální části obce, v inundačním pásmu Býškovického potoka. Nejstarší doklady sídlištních aktivit byly zaznamenány v trase liniového výkopu pro pokládku vodovodu před domy č. p. 3, 18, 19, 34. Na intaktní podloží tvořené terciérními jíly a zvětralými menilitovými břidlicemi nasedal zkulturně pěstý půdní horizont, z jehož úrovně pochází menší kolekce zlomků vrcholně a pozdně středověké keramiky. Mladší složku nálezů tvoří soubor zlomků tenkostěnné oxidačně pálené kuchyňské keramiky novověkého stáří, která pochází ze svrchních terénních vyrovňávek.

Zdeněk Schenk, Jan Mikulík

Resumé

Býškovice (Bez. Přerov), gebauter Teil der Gemeinde. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

Náměstí Míru, Radniční ulice, parc. č. 607/1. Středověk, novověk. Městys. Záchraný výzkum.

V červnu a červenci roku 2016 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., záchraný archeologický výzkum v jižní části náměstí Míru a v přiléhající severní větvi Radniční ulice v souvislosti s rekonstrukcí plynovodu. Přesná poloha místa je na ZM ČR 1:10 000 list 24-14-19 určena krajními body o souřadnicích 360:127, 360:136 a 364:136 mm od Z:J s. č.

Pravděpodobně zásobní jáma byla zachycena před severovýchodním rohem domu Radniční č. p. 48. Z výplně se podařilo získat poměrně početný soubor zlomků keramických nádob, který datuje její zánik do 15. až 16. století. Objekt by mohl souviset se zázemím domu, stojícího původně v místě vyústění dnešní Radniční ulice na náměstí Míru (Sadílek 2012, 16). Na pomezí domů Radniční č. p. 47 a 182 pak byla odkryta horní část základového výkopu sklepa. Vstup do sklepa se nachází v suterénu prvně uvedeného obydlí, o jehož existenci máme záznam již z roku 1656 (Souček 1974, 49). Při severním úseku východní zdi domu Radniční č. p. 46 protнула rýha pro plynovod v délce zhruba 13 m výraznou destruktivní vrstvou. Lze předpokládat,

že uvedená vrstva představuje pozůstatek po demolici domu, jenž musel ustoupit při proražení ulice Radnická někdy okolo poloviny 17. století (Sadílek 2012, 16). Zajímavostí je, že tato vrstva obsahovala také jeden pravěký stěp. Spolu s dřívějšími nálezy keramiky kultury lužických popelnicových polí v jihozápadním rohu náměstí Míru (Štrof 1985, 93) dokládá již prehistorické osídlení prostoru. Před severní stěnou domu Radnická č. p. 46, již v prostoru náměstí Míru, byla objevena rozsáhlá jáma bez možnosti přesnější funkční interpretace. Vyzvednuté stěpy a zlomky kamnových kachlů ji umožňují jen rámcově časově zařadit do rozmezí pozdního středověku až novověku. Obdobné stáří bylo přisouzeno dalším dvěma jámám, které byly zdokumentovány v prostoru stávající asfaltové komunikace v jižní části náměstí Míru. V případě relativně mladšího objektu se bezpochyby jednalo o jámu na vápno. Konečně před severozápadním rohem radnice (dům náměstí Míru č. p. 50) byly odhaleny nejspíše základy původního památníku padlých, který zde stával v letech 1923 až 1973. Základy byly navíc zapuštěny do pozdně středověké až novověké jámy.

Michal Přichystal

Literatura

Sadílek, J. 2012: *Černá Hora. Historický vývoj stavebních památek a osídlení obce. In: Černá Hora. Oficiální web městyse. Historie* [online]. Říjen 2012 [cit. 2017-10-04]. Dostupné z: <http://www.mestyscernahora.cz/historie/ms-1306/pl=1306>.

Souček, O. 1974: *Domy a obyvatelé Černé Hory od třicetileté války do roku 1970*. Černá Hora: Historický klub při MNV.

Štrof, A. 1985: Übersicht neuer Lokalitäten und Funde in der Boskovicser Furche (Bez. Blansko). *Přehled výzkumů* 1983, 91–98.

Resumé

Černá Hora (Bez. Blansko), Platz Míru, Radniční StraÙe, Parz. Nr. 607/1. Mittelalter, Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung.

DRAHANOVICE (OKR. OLMOUC)

Intravilán, Areál tvrze. Středověk až raný novověk. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

Vlastivědné muzeum v Olomouci získalo v roce 2016 několik archeologických nálezů, které sesbíral Mgr. T. Vítek z olomouckého pracoviště Národního památkového ústavu v areálu tvrze v Drahanovicích.

Zdejší šlechtické sídlo, poprvé zmiňované v pramenech v roce 1351, dnes reprezentuje především hranolová věž vysoká 28 m. Za husitských válek byla tvrz zničena, ale během druhé poloviny 15. století došlo k její obnově. Pro současnou podobu je podstatná přestavba v průběhu druhé třetiny 16. století, kdy zde sídlili příslušníci rodu Koberských ze Stvolové. Uprostřed klenby v prvním patře se nachází kamenný svorník s erbem Drahanovských ze Stvolové a letopočtem 1567, který nejspíše naznačuje dokončení celé přestavby (k tomu např. Gardavský 1959, 307–314; Nekuda, Unger 1981, 113–115; Tymonová 1996, 38–39; Plaček 2001, 197).

Celou kolekci tvoří čtyři fragmenty keramiky. Jde o dva okrajové zlomky nádob a dvě torza komorových kachlů. Nejstarším nálezem v souboru je část hrnku či poháru s vysokým římsovitým okrajem, zhotovený ze světle béžové písčité hlíny, která je na Olomoucku charakteristická pro 14. století (cf. Bláha, Sedláčková 1998, 15). Spíše do raného novověku lze klást druhý okrajový stěp pocházející ze džbánu s částečně dochovaným širokým páskovým uchem.

Kamnářskou keramiku zastupují dva rohové zlomky. První je režný, okraj tvoří hranolová lišta s širokým výžlabkem a na torzu čelní vyhřívací stěně se nachází blíže neurčitelný motiv. Obecně jej můžeme klást do raného novověku. Druhý exemplář má čelní vyhřívací stěnu pokrytou tmavě zelenou glazurou. Na ČVS se dochovala část kružnicového tapetovitého vzoru s rostlinným ornamentem v jednotlivých kruhových výsečích (obr. 17). Je vysoce pravděpodobné, že jde o domácí napodobeninu typického habánského motivu (cf. Loskotová 2008, 151, kat. č. 494), který má těžiště svého výskytu v druhé polovině 16. až první polovině 17. století (Pajer 1983, 110–113 obr. 51: 2, 52–54).

Nové nálezy jsou v podstatě prvními artefakty, které můžeme jednoznačně vztáhnout k této tvrzi. Zároveň lze konstatovat, že jejich datování koresponduje s písemnými zprávami o tomto šlechtickém sídle.

Lukáš Hlubek

Literatura

Bláha, J., Sedláčková, H. 1998: Slavnostní keramika. In: J. Bláha, T. Drobný, I. Hlobil, P. Michna, H. Sedláčková: *Sklo, slavnostní keramika a kachle. Renesanční Olomouc v archeologických nálezech. Archeologické výzkumy Památkového ústavu v Olomouci 1973–1996*. Olomouc: Památkový ústav v Olomouci, 15–18.

Gardavský, Z. 1959: Dvě význačné tvrže Olomouckého kraje. In: V. Jochman (ed.): *Sborník Krajského vlastivědného muzea, oddíl B, společenské vědy* 4, 1956–1958. Olomouc: Krajské vlastivědné muzeum, 307–319.